

Waarom ben ik beiaardier geworden? **Mathieu Daniël Polak, september 2022**

In 1991 studeerde ik piano aan het Utrechts Conservatorium. Iedere week kreeg ik een uur pianoles van Ton Hartsuiker, de toenmalige directeur. Ik wilde graag bij hem studeren omdat hij een fervent voorstander van de twintigste-eeuwse klassieke en avant-garde muziek was. Soms gaf hij een werk van Willem Pijper op maar het hoofdaccent tijdens de lessen lag toch op werken van Bach, Beethoven en Brahms. Een van de docenten was Jaap Zwart. Hij gaf les in muziektheorie. Alhoewel muziektheorie een bijvak was, trok de muziektheorie mij het meeste aan. Wat is de samenhang tussen de noten? Waarom zou een componist deze en niet andere noten gecomponeerd hebben? Hoe kun je wat er tussen de noten staat heel mooi tot klinken brengen? Vragen die nog altijd mijn grote interesse hebben. Ik herinner mij levendig hoe Jaap Zwart een Rapsodie van Brahms voorspeelde en halverwege het stuk begon te improviseren, uitmondend in een fuga over het thema van Brahms. Jaap nodigde mij uit om bij hem extra lessen te volgen in theorie en improvisatie. Aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort was hij ook als leraar verbonden. Dat was een aanbod dat ik zeker niet kon afslaan. Op dat moment wist ik nog niet precies wat een beiaard was. Weliswaar had ik in mijn woonplaats Driebergen liedjes op klokken gehoord (Voormalig Raadhuis Sparrendaal heeft klokken van Van Bergen) maar ik had er nooit bij stilgestaan hoe deze muziek tot klinken werd gebracht. De carillonmuziek had ik wel gehoord maar had er nooit echt naar geluisterd. Op de Beiaardschool lag het voor de hand dat ik ook eens mee zou gaan naar een beiaardbespeeling op de toren. Zo gebeurde het dat ik met een beiaardstudent mee ben geweest. De directeur van de school, Jacques Maassen, vertelde mij dat het mogelijk was om beiaard als keuzevak naast de pianostudie te doen. Het leek mij heel leuk om beiaardspelen eens te proberen. Todd Fair werd mijn eerste leraar. Met hem klikte het. Ik vond vooral zijn opmerking dat het beiaardspel van de handen eruit moet zien als ballet heel goed. Zeker ook omdat een verfijnde pianist toch in eerste instantie een beetje schrikt van het gebeuk met de vuisten op het stokkenklavier. Later werden mijn hoofdvakdocenten Bernard Winsemius en Arie Abbenes. Het pedaalspel vond ik lastig maar juist die uitdaging, het spelen met handen en voeten tegelijk, trok me ook aan; ik wilde het kunnen. Ook in de beiaardstudie vond ik theorie het leukst. In de beiaardwereld kun je als musicus pionieren. Er is geen probleem om een beiaardconcert samen te stellen met bijvoorbeeld Japanse muziek. In de pianoscene zie ik dat niet snel gebeuren. Ook het arrangeren van muziek voor carillon is heel eigen aan het instrument. Pianisten doen dat soort dingen nauwelijks. Ook het je niet generen voor volksmuziek of popliedjes is bij beiaardiers heel normaal. Een lied van André Hazes tijdens een pianoconcert is nagenoeg uitgesloten. Voor mij waren dat allemaal nieuwe ervaringen. Tijdens de master beiaardeducatie (1999) kwam alles samen. Ik componeerde een beiaardmethode bestaande uit het aanvangsboek Voorslag en het vervolgboek Het Speelboek. In het speelexamen voerde ik een concert uit met deels eigen werken. Na het afstuderen in 2000 werd ik als docent aangesteld bij Beiaard Centrum Nederland om les te geven aan amateurs en professionals. Professionals waren bijvoorbeeld musici die al gediplomeerd waren, niet een volledige studie wilden doen, maar wel wilden leren beiaardspelen. Deze functie bekleed ik nog steeds. Inmiddels hebben vele amateurs hun weg gevonden binnen de beiaardwereld. Een aantal is doorgestroomd naar de professionele opleiding. In 2003 werd ik aangesteld als beiaardier van Bunschoten Spakenburg. Naast het werk als beiaarddocent en pianoleraar, was ik nu ook beiaardier geworden.